Κώδ. Φιλιππουπόλεως σ. 78
Κ. Μυλωνᾶ Ἀπόδοση(;)
Θρᾳκικὰ Αθ. τ. ΙΕ' 1940

φ. 8

Ἀπάντησις τῆς Κοινότητος Φιλιππουπόλεως εὐχαριστήριος εἰς παραινετικὰς πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς ἐπιστολὰς καὶ ἐγκώμιον καὶ ὑπεράσπισις τοῦ συκοφαντουμένου μητρ. Χρυσάνθου [1]
(Παραρτήμ. σελ. 23-24, 1853, III, 4)

Ἀποδίδοντες προηγουμένως τὸν φόρον τῶν σεβασμάτων μας σπεύδομεν ἵνα ἀναγγείλωμεν εἰς κοινὴν γνῶσιν τῆς μητρὸς ἡμῶν ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τὴν ἄμετρον ἡμῶν χαράν, τὴν ὁποίαν ᾐσθάνθημεν ἅπαντες μικροί τε καὶ μεγάλοι ἐπὶ τῇ ἀκροάσει τῶν πρό τινων ἡμερῶν ἀναγνωσθεισῶν πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν ἐπιστολῶν, ἐξ ὧν ἕνεκεν δάκρυα εὐγνωμοσύνης ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μας, διότι ἡ μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία πατρικῶς κηδομένη καὶ ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς σωτηρίας καὶ ἀσφαλείας ἡμῶν προνοοῦσα ἀπηύθυνεν ἡμῖν μητρικὰς συμβουλὰς καὶ παραινέσεις διὰ νὰ διατηρῶμεν εὐπειθεῖς πρὸς αὐτήν τε καὶ τὸ βασίλειον κράτος καὶ διαμένωμεν πιστοὶ εἰς τὰ ἀρχαῖα ἀποφεύγοντες πᾶσαν καινοτομίαν ἀπρεπῆ καὶ πρόξενον σκανδάλων καὶ διαφθορᾶς. Τὰς νουθεσίας ταύτας ὁλοπροθύμως ἐνστερνισάμενοι καὶ ὑποσχόμενοι ὅτι θέλομεν φυλάξει ταύτας ὅσον ἐπίσης προσωπικῶς ἀπευθύνομεν ἤδη γενικῶς τὰς εὐγνωμοσύνας μας ἀξιοῦντες ἵνα μὴ λείπῃ ποτὲ ἡ κοινὴ ἡμῶν μήτηρ ὁδηγοῦσα ἡμᾶς εἰς τὰ ἱερὰ ταῦτα ἡμῶν ἀπαράβατα καθήκοντα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ [illegible] ἀπό τινος καιροῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν διαμάχη [illegible] ἀπὸ [illegible] τινων [illegible] εἰς [illegible] καὶ [illegible] ὑπομέραι(;) διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν καὶ διὰ τῶν συνεννοήσεων τῶν αὐτόσε εὑρισκομένων, οἵτινες καὶ κατὰ ἱερῶν προσώπων προήγαγον τὰς ἐνστάσεις των διασπείροντες συκοφαντίας κατὰ τοῦ σεβασμιωτάτου ἡμῶν ποιμενάρχου καὶ δημοσιεύοντες λιβέλλους καὶ ψευδολογίας, οἱ δοῦλοι της μὴ ἀνεχόμενοι τὰς ἀξιοκατακρίτους ταύτας πράξεις ὑποβάλλομεν ταπεινῶς εἰς γνῶσίν της, ὅτι ἀπεναντίας τῶν γενομένων φλυαριῶν ἅπαντες μικροί τε καὶ μεγάλοι ἐσμὲν εὐγνώμονες πρὸς τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διότι ἐξελέξατο καὶ ἀπέστειλεν ἀρχιερέα ἀγαθὸν καὶ χριστομίμητον, ὅστις ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐλεύσεώς του δὲν ἔπαυσεν ἐπιχειρῶν τοσαύτας κοινωφελείας στηρίζων ἠθικῶς καὶ προτρέπων εἰς ἑνότητα τοὺς πάντας καὶ ὡς φιλόστοργος πατὴρ διανέμων ἐν ἰσότητι τὴν τροφὴν τῶν ψυχοσωτηρίων λόγων καὶ τῆς πατρικῆς αὐτοῦ ἀγάπης ἄνευ διακρίσεως· ἐφ' ᾧ χαιρόμενοι καυχώμεθα δικαίως καὶ ἀναπέμποντες τῷ ἐπουρανίῳ θεῷ ἡμῶν ὅτι καὶ ταύτην τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἄρουραν ἐν ἀρίστῃ καλλιεργείᾳ διακρατεῖ(;).

Ἐν ταπεινότητι λοιπὸν ἀναφέροντες τὰ ἀνωτέρω παρακαλοῦμεν θερμῶς τὴν μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησίαν ἵνα φυλάττουσα ταῦτα εἰς θύραν(;) ἀληθείας ἀποκρούῃ τοὺς ἐχθροὺς τῆς καλοσύνης οὐδόλως τὸ οὖς ἐπικλίνουσα εἰς τὰς τῶν τοιούτων φρεσκελίας καὶ οὐδόλως παραδεχομένη ἀνθρώπους κακεντρεχεῖς παρρησιαζομένους ἐνώπιόν της μετ' ἐγγράφων οὐδεμίαν ἐπιβεβαίωσιν τῆς κοινότητος ἐ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

μετ' ἐχόντων, καθότι οἱ τοιοῦτοι εἰ καὶ φέρουσι τὴν ἐπωνυμίαν τῆς πατρίδος ἡμῶν, λυποῦσιν ὅμως καιρίως ἡμᾶς τε καὶ τὴν ὑπόληψιν αὐτῆς καὶ τὴν γενικότητα προσβάλλοντες διὰ τοιούτων ἀντενεργειῶν καὶ ἀξιοκατακρίτων πράξεων. Ἀξιοῦντες δὲ ἵνα διατηρῇ ἀείποτε ἡμᾶς εἰς τὴν

μητρικὴν αὐτῆς εὔνοιαν καὶ χάριν, οἱ ἐκ τῆς θεοσεβεῖς [illegible] διατελοῦμεν [illegible]

Τῇ 4ῃ Μαρτίου 1853 ἐν Φιλιππουπόλει   δοῦλοι [illegible]

Μιχαὴλ Α. Γιουμουσγερδάνης	Γ. Χ. Παύλου
Πέτρος Γεωργίου } ἐπίτροποι τοῦ γένους	Γ. Α. Κολτζιάσοβιτζ
Ἀθανάσιος Γεωργίου }	Χ. Γεωργ. Χ. Ἰωάννου
Ἰωάν. Δημ. Νεμτσόγλου	Χ. Σταύρος Γρηγορίου
Ἰωάν. Παπᾶ Γεωργίου	Ἀθαν. Οὐζούνογλου πρωτομαΐστωρ αμπατζήδων
Πασχάλης Παπαδάκης	Βασιλ. Παπαϊωάννου " " καλπαντζήδων
Γ. Κ. Κεντικόγλου	Σταῦρος Πόντζιου " " γουναράδων
Σταύτζιος Ἰωάννου	καὶ ἀκολούθως οἱ πρωτομαΐστορες τῶν
Δ. Καζαντζόγλου	παπλάδων
Κωνστ. Χ. Ἰωάννη (Τζιμπιτζόγλου)	καζαντζήδων
Γκιόσιογλου	τζιμπιτζήδων
Ἰ. Σεβαστίδης	[illegible]ντζήδων
Ἰωάν. Φιλίπποβιτζ	[illegible]ντζήδων καὶ
[illegible]	[illegible]ράδων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1) Αὐτόθι, σελ. 23. – Ὡς εἶναι γνωστόν, οἱ ἐν Φιλιππουπόλει [illegible] ἦσαν μέλη τῆς Ἑλλ. ὀρθοδόξου κοινότητος, μὲ πρόεδρον τὸν ἑκάστοτε Ἕλληνα μητροπολίτην, ἐκκλησιαζόμενοι εἰς τὰς Ἑλλ. ἐκκλησίας καὶ ἐκπαιδεύοντες τὰ τέκνα των ἐν τοῖς Ἑλλ. σχολείοις τῆς κοινότητος. [illegible] καὶ ἐξελληνίζοντο συνεχῶς καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπικρατοῦσαν τὴν Ἑλλ. γλῶσσαν [illegible] Ἑλλήνων. Ἀρξαμένης τῆς ἐθνικῆς των κινήσεως κατὰ τὴν πέμπτην δεκαετηρίδα τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ ἐν Φιλιππουπόλει καὶ ἀφυπνιζομένης τῆς ἐθνικῆς των συνειδήσεως κατὰ μικρὸν ἤρξατο καὶ ὁ ἐμφυλιοπολεμικὸς ἀγὼν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ αὐτῶν ζώντων ἕως τότε ἐν ὁμονοίᾳ ἐν ἀγάπῃ. Ἀπορριφθείσης ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος τῆς προτάσεως τοῦ τζορμπατζῆ Στεφάνου Θεοδώροβιτζ περὶ εἰσαγωγῆς τῆς Βουλγαρικῆς γλώσσης εἰς τὴν ἀνοικοδομηθεῖσαν μετὰ τὴν πυρπόλησίν της τῷ 1846 κεντρικὴν ἑλληνικὴν σχολήν, εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς ἐκ δημογερόντων συνέδραμεν, οἱ Βούλγαροι τῷ 1851 ἠξίωσαν δύο τινά: α΄) ἡ μὲν Κοινότης νὰ παραχωρήσῃ αὐτοῖς πρὸς σύστασιν Βουλγαρικῆς κεντρικῆς τῶν ἀρρένων σχολῆς τὸ προωρισμένον δι' Ἑλληνικὸν παρθεναγωγεῖον κτίριον, κείμενον παρακειμένως τῇ ἑλληνικῇ κεντρικῇ σχολῇ (ἔνθα νῦν τὸ γυμνάσιον τῶν θηλέων), διότι τὸ γήπεδον παρεχωρήθη μὲν τῇ Κοινότητι διὰ τὸν εἰρημένον σκοπὸν ὑπὸ τῆς μακαρίτιδος Ἑλένης, συζύγου τοῦ Στεφάνου Θεοδώροβιτζ (πρώην χήρας Κεντικόγλου καὶ κόρης τοῦ Ποζέλογλου, Ἑλληνίδος), ἠγοράσθη ὅμως διὰ χρημάτων τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ ὁ υἱὸς αὐτῶν Γεώργιος Στεφάνοβιτζ (Γεωργάκης βέης), κληρονόμος ἀμφοτέρων ἀποθανόντων, διέθετεν αὐτὸ πρὸς ἵδρυσιν Βουλγαρικῆς τῶν ἀρρένων σχολῆς· καὶ β΄) ἡ μητρόπολις νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Σλαυικῆς γλώσσης κατὰ τὴν λειτουργίαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας χάριν τῶν ἐνοριτῶν της Βουλγάρων, διότι οὗτοι συνέδραμον εἰς τὴν ἀνοικοδόμησίν της τῷ 1844 κατὰ τὸ πλεῖστον. Ὁ μητροπολίτης Χρύσανθος καὶ τὸ πατριαρχεῖον ἀπέκρουσε τοῦτο, καθ' ὅσον οἱ Βούλγαροι τῆς ἐκκλησίας ἐνορῖται ἀπετέλουν τὴν μειονοψηφίαν, 12 οἰκογένειαι πρὸς 47 ἑλληνικάς, χάριν δὲ τῶν ὁμοψηφούντων εἰς τοῦ προαστείου Βουλγάρων εἰσήχθη ἤδη ὑπὸ τῆς μητροπόλεως ὁλοτελῶς ἡ Σλαυικὴ γλῶσσα εἰς τὴν ἐν Μαρασίῳ ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀνοικοδομηθεῖσαν [illegible] 30 ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Καρσὶ ακὰ ἡ λειτουργία ἐγίνετο σλαυιστὶ ἀπὸ τῆς κτίσεώς της· ἡ Κοινότης ὅμως παρεχώρησεν αὐτοῖς τὸ παρθεναγωγεῖον πρὸς ἀποφυγὴν προστριβῶν καὶ οὕτω συνεστάθη ἐν αὐτῷ (1851) τὸ πρῶτον ἐν τῇ Φιλιππουπόλει κεντρικὸν Βουλγαρικὸν σχολεῖον ὑπὸ τὸν Νάϊδεν Γέροφ διευθυντήν, εἰς ὃ συνέρρευσαν μαθηταὶ ὀλίγοι μὲν ἐκ τῆς πόλεως, πλείονες δὲ ἐκ τῶν πέριξ κωμῶν καὶ κωμοπόλεων. Πρότερον δὲ ἐπὶ Νικηφόρου τῷ 1848 ἡ τοῦ [illegible] Βούλγαρου Τζόρτοβιτζ ἱδρυθεῖσα καὶ διατηρουμένη κατὰ τὴν διαθήκην του Ἑλληνικὴ ἀλληλοδιδακτικὴ σχολὴ τῆς ἁγίας Τριάδος ὑπὸ τῶν κληρονόμων του τῆς συζύγου Ἐλισάβετ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Πάνου Τζόρτοβιτζ μετετράπη εἰς Βουλγαρικήν, ἱδρύθη δὲ ἐν τῷ προαστείῳ τῆς ἐκκλησίας ἐν Μαρασίῳ τῷ αὐτῷ ἔτει ἀλληλοδιδακτικὴ βουλγαρικὴ καὶ τῷ 1849 ἄλλη ἐν τῷ προαστείῳ τῆς ἐκκλησίας Καρσὶ ακὰ, ἐλειτούργει δὲ ἀπὸ τινων ἐτῶν καὶ τις ἐν τῷ μετοχίῳ τῆς μονῆς τῆς Ρίλας ὑπὸ τοὺς δυτικοὺς πρόποδας τοῦ Ταξὶμ τεπέ. Ἐκ τούτων ἤρξαντο αἱ κατηγορίαι καὶ καταγγελίαι τῶν ἐθνικῶν τὴν ἐθνικὴν κίνησιν Βουλγάρων δι' αναφορῶν πρὸς τὸ πατριαρχεῖον καὶ τὴν Ὑψηλὴν Πύλην κατὰ τοῦ μητροπολίτου Χρυσάνθου ὡς μεροληπτοῦντος ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐργαζομένου ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς μεγάλης ἰδέας καὶ προκαλοῦντος διὰ τούτου τὰς ἔριδας καὶ διαμάχας ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ ποιμνίῳ του. Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀφοροῦν αἱ μνημονευόμεναι πατριαρχικαὶ καὶ συνοδικαὶ ἐπιστολαὶ ἐν τῇ προκειμένῃ αναφορᾷ καὶ αὐτὴ ἡ αναφορὰ τῆς Ἑλλ. κοινότητος ὑπογεγραμμένη μόνον ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ τῶν ἑλληνιζόντων τῶν Πέτρου Γεωργίου καὶ Γκιόσογλου (Σλεγκάρη), γαμβροῦ τοῦ Σελλάμη. (Ἴδε, Γρούεφ, Τὸ ἐνεργητικὸν Βουλγαρικὸν ἐν Φιλιππουπόλει [illegible]. Ἐτ. 1846, σελ. 190. [illegible]

ἔτ. 1860.– Μωραβσὶκ-Σ-Πετς, Ὑπόμνημα κτλ. σελ. 172. Τσουκαλᾶ Γ. ἡ Βουλγαροσλαυϊκὴ συμμορία, 1859, Κων/πολις, σελ. 27 καὶ ἑξῆς)
2) Οἱ σημαντικώτεροι κατὰ τὴν ἀλλαγὴν εἶναι οἱ πρωτοστάται τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τῶν ἀγῶνος Βουλγάρων Ἐλλέζος Ἀντώνιος Τσομάνης, ὁ Γεώργιος Σλωγιάνοβιτς, ὁ Παῦλος Κούρλοβιτς καὶ ὁ Ἴσαρος Βουλγάρων Κεσιάκης (Τσουκαλᾶ Γ. ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 31 καὶ ἑξῆς).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀριθμ. 8.

Ἀπάντησις τῆς Κοινότητος Φιλιππουπόλεως εὐχαριστήριος εἰς παραινετικὰς πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς ἐπιστολὰς καὶ ἐγκώμιον καὶ ὑπεράσπισις τοῦ συκοφαντουμένου μητρ. Χρυσάνθου [1]).

(Παραρτήμ. σελ. 23—24, 1853, III, 4)

Ἀποδίδοντες προηγουμένως τὸν φόρον τῶν σεβασμάτων μας σπεύδομεν ἵνα ἀναγγείλωμεν ὡς τέκνα γνήσια τῆς μητρὸς ἡμῶν ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τὴν ἄμετρον ἡμῶν χαράν, τὴν ὁποίαν

---

1) Αὐτόθι, σελ. 23.—Ὡς εἶναι γνωστόν, οἱ ἐν Φιλιππουπόλει Βούλγαροι ἀνέκαθεν ἦσαν μέλη τῆς Ἑλλ. ὀρθοδόξου κοινότητος, ἧς πρόεδρος ἦτο ὁ ἑκάστοτε Ἕλλην μητροπολίτης, ἐκκλησιαζόμενοι εἰς τὰς Ἑλλ. ἐκκλησίας καὶ ἐκπαιδεύοντες τὰ τέκνα των ἐν τοῖς Ἑλλ. σχολείοις τῆς κοινότητος. Ἐκ τούτου καὶ ἐξηλληνίζοντο συντελούσης καὶ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐπικρατήσεως τῆς Ἑλλ. γλώσσης ἅτε τῶν ἐμπόρων ὄντων Ἑλλήνων. Ἀρξαμένης τῆς ἐθνικῆς των κινήσεως κατὰ τὴν πέμπτην δεκαετηρίδα τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ ἐν Φιλιππουπόλει καὶ ἀφυπνιζομένης τῆς ἐθνικῆς των συνειδήσεως κατὰ μικρὸν ἤρξατο καὶ ὁ φυλετικὸς ἀγὼν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ αὐτῶν, ζώντων ἕως τότε ἐν ὁμονοίᾳ ὡς ἀδελφῶν. Ἀπορριφθείσης ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος τῆς προτάσεως τοῦ τζορπατζῆ Στογιάννου Θεοδώροβιτζ περὶ εἰσαγωγῆς τῆς Βουλγαρικῆς γλώσσης εἰς τὴν ἀνοικοδομηθεῖσαν μετὰ τὴν πυρπόλησιν της τῷ 1846 κεντρικὴν Ἑλληνικὴν σχολήν, εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς ὡς δημογέρων συνέδραμεν, οἱ Βούλγαροι τῷ 1851 ἠξίωσαν δύο τινά: α') ἡ μὲν Κοινότης νὰ παραχωρήσῃ αὐτοῖς πρὸς σύστασιν Βουλγαρικῆς κεντρικῆς τῶν ἀρρένων σχολῆς τὸ προωρισμένον δι' Ἑλληνικὸν παρθεναγωγεῖον κτίριον, κείμενον παραπλεύρως τῇ Ἑλληνικῇ κεντρικῇ σχολῇ (ἔνθα νῦν τὸ γυμνάσιον τῶν θηλέων), διότι τὸ γήπεδον παρεχωρήθη μὲν τῇ Κοινότητι διὰ τὸν εἰρημένον σκοπὸν ὑπὸ τῆς μακαρίτιδος Ἑλένης, συζύγου τοῦ Στογιάννου Θεοδώροβιτζ (πρῴην χήρας Κεντιντένογλου καὶ κόρης τοῦ Πολίτογλου, Ἑλληνίδος), ἠγοράσθη ὅμως διὰ χρημάτων τοῦ ἀνδρός της καὶ ὁ υἱὸς αὐτῶν Γεώργιος Στογιάννοβιτζ (Γεωργάκις βέης), κληρονόμος ἀμφοτέρων ἀποθανόντων, διέθετεν αὐτὸ πρὸς ἵδρυσιν Βουλγαρικῆς τῶν ἀρρένων σχολῆς· καὶ β') ἡ μητρόπολις νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Σλαυικῆς γλώσσης κατὰ τὴν λειτουργίαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας χάριν τῶν ἐνοριτῶν της Βουλγάρων, διότι οὗτοι συνέδραμον εἰς τὴν ἀνοικοδόμησίν της τῷ 1844 κατὰ τὸ πλεῖστον. Ὁ μητροπολίτης Χρύσανθος καὶ τὸ Πατριαρχεῖον ἀπέκρουσε τοῦτο, καθ' ὅσον οἱ Βούλγαροι τῆς ἐκκλησίας ἐνορῖται ἀπετέλουν τὴν μειονοψηφίαν, ἓξ οἰκογένειαι πρὸς 47 Ἑλληνικάς, χάριν δὲ τῶν πλειοψηφούντων ἐν τοῖς προαστείοις Βουλγάρων εἰσήχθη ἤδη ὑπὸ τῆς μητροπόλεως ὁλοτελῶς ἡ Σλαυικὴ γλῶσσα εἰς τὴν ἐν Μαρασίῳ ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀποκλεισθεισῶν οὕτω τοῦ εἰς αὐτὴν ἐκκλησιασμοῦ 30 Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Καρσὶ ἀκᾶ ἡ λειτουργία ἐγίνετο σλαυιστὶ ἀπὸ τῆς κτίσεώς της· ἡ Κοινότης ὅμως παρεχώρησεν αὐτοῖς τὸ παρθεναγωγεῖον πρὸς ἀποσόβησιν προστριβῶν καὶ οὕτω συνεστάθη ἐν αὐτῷ (1851) τὸ πρῶτον ἐν Φιλιππουπόλει

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ᾐσθάνθημεν ἅπαντες μικροί τε καὶ μεγάλοι ἐπὶ τῇ ἀκροάσει τῶν πρό τινων ἡμερῶν ἀναγνωσθεισῶν πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν ἐπιστολῶν, ὧν ἕνεκεν δάκρυα εὐγνωμοσύνης ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μας, διότι ἡ μήτηρ ἡμῶν ἐκκλησία πατρικῶς κηδομένη καὶ ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς σωτηρίας καὶ ἀνέσεως ἡμῶν προνοοῦσα ἀπηύθυνεν ἡμῖν μητρικὰς συμβουλὰς καὶ παραινέσεις διὰ νὰ διατελῶμεν εὐπειθεῖς πρὸς αὐτήν τε καὶ τὸ βασίλειον κράτος καὶ διαμένωμεν πιστοὶ εἰς τὰ ἀρχαῖα ἀποφεύγοντες πᾶσαν καινοτομίαν ἀπρεπῆ καὶ πρόξενον σκανδάλων καὶ διαφθορᾶς. Τὰς νουθεσίας ταύτας ὁλοπροθύμως ἐνστερνισάμενοι καὶ ὑποσχόμενοι ὅτι θέλομεν φυλάξει ταύτας ὅσον ἔνεστι προσεκτικῶς ἀπευθύνομεν ἤδη γενικῶς τὰς εὐγνωμοσύνας μας ἀξιοῦντες ἵνα μὴ λείπῃ ἐνίοτε ἡ κοινὴ ἡμῶν μήτηρ ὁδηγοῦσα ἡμᾶς εἰς τὰ τοιαῦτα ἡμῖν ἀπαράβατα καθήκοντα· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἡ παρεισφρήσασα ἀπό τινος καιροῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν διαμάχη ἐπήγασεν ἀπὸ σκανδαλοποιῶν τινων [1]) οὐδόλως περιοριζομένη εἰς τὰ τῶν ἐκκλη-

---

κεντρικὸν Βουλγαρικὸν σχολεῖον ὑπὸ τὸν Νάϊδεν Γέρωφ διευθυντήν, εἰς ὃ συνέρρευσαν μαθηταὶ ὀλίγοι μὲν ἐκ τῆς πόλεως, πλείονες δὲ ἐκ τῶν πέριξ κωμῶν καὶ κωμοπόλεων. Πρότερον δὲ ἐπὶ Νικηφόρου τῷ 1848 ἡ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου μικροῦ Βούλκου Κούρτοβιτζ ἱδρυθεῖσα καὶ διατηρουμένη κατὰ τὴν διαθήκην του Ἑλληνικὴ ἀλληλοδιδακτικὴ σχολὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος ὑπὸ τῶν κληρονόμων του τῆς συζύγου Ἐλισάβετ καὶ τοὺ ἀδελφοῦ τοῦ Παύλου Κούρτοβιτζ μετετράπη εἰς Βουλγαρικήν, ἱδρύθη δὲ ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς ἐκκλησίας ἐν Μαρασίῳ τῷ αὐτῷ ἔτει ἀλληλοδιδακτικὴ βουλγαρικὴ καὶ τῷ 1849 ἄλλη ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς ἐκκλησίας Καρσὶ ἀκᾶ, ἐλειτούργει δὲ ἀπὸ τινων ἐτῶν καί τις ἐν τῷ μετοχίῳ τῆς μονῆς τῆς Ρήλας ὑπὸ τοὺς δυτικοὺς πρόποδας τοῦ Ταξὶμ τεπέ. Ἐκ τούτου ἤρξαντο αἱ κατηγορίαι καὶ κατακραυγαὶ τῶν ἰθυνόντων τὴν ἐθνικὴν κίνησιν Βουλγάρων δι᾽ ἀναφορῶν πρὸς τὸ πατριαρχεῖον καὶ τὴν ὑψηλὴν Πύλην κατὰ τοῦ μητροπολίτου Χρυσάνθου ὡς μεροληπτοῦντος ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐργαζομένου ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς μεγάλης ἰδέας καὶ προκαλοῦντος διὰ τούτου τὰς ἔριδας καὶ διαμάχας ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ ποιμνίῳ του. Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀφορῶσιν αἱ μνημονευόμεναι πατριαρχικαὶ καὶ συνοδικαὶ ἐπιστολαὶ ἐν τῇ προκειμένῃ ἀναφορᾷ καὶ αὐτὴ ἡ ἀναφορὰ τῆς Ἑλλ. κοινότητος, ὑπογεγραμμένη μόνον ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ τῶν ἑλληνιζόντων τότε Πέγιου Γεωργίου καὶ Γκέσιογλου (Στεφανάκη), γαμβροῦ τοῦ Σιτζάνη, (Ἴδε Γ ρ ο ῦ ε φ, Τὸ ἐπαρχιακὸν Βουλγαρικὸν ἐν Φιλιππουπόλει σχολεῖον, ἔτ. 1896, σελ. 120.—Ἀ μ ε ρ ο λ ή π τ ο υ: Περὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν μέσων, δι᾽ ὧν πρόκειται νὰ μεταβληθῇ ἡ Φιλιππούπολις εἰς Πλόβδηφ, Ἀθῆναι ἔτ. 1860.—Μ ω ρ α β έ ν ω φ-Π έ ε φ, Ὑπόμνημα κτλ. σελ. 172.—Τ σ ο υ κ α λ ᾶ Γ. ἡ Βουλγαροσλαυικὴ συμμορία, 1859, Κων)πολις σελ. 27 καὶ ἑξῆς.)

1) Οἱ σκανδαλοποιοὶ κατὰ τὴν ἀναφορὰν εἶναι οἱ προϊστάμενοι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ των ἀγῶνος Βούλγαροι Σάλτζος Ἰωάννου Τσομάκωφ, ὁ Γεώργιος Στογιάννοβιτζ, ὁ Παῦλος Κούρτοβιτζ καὶ ὁ Ἴσκρος Βούλκου Κεσιάκωφ. (Τ σ ο υ κ α λ ᾶ Γ. ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 31 καὶ ἑξῆς).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σιῶν καὶ κορυφοῦται ὁσημέραι διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν καὶ διὰ τῆς συνεννοήσεως τῶν αὐτόσε εὑρισκομένων, οἵτινες καὶ κατὰ ἱερῶν προσώπων προήγαγον τὰς ἐπιθέσεις των διασπείροντες συκοφαντίας κατὰ τοῦ σεβασμιωτάτου ἡμῶν ποιμενάρχου καὶ δημοσιεύοντες λιβέλλους καὶ ψευδολογίας, οἱ δοῦλοι της μὴ ἀνεχόμενοι τὰς ἀξιοκατακρίτους ταύτας πράξεις ὑποβάλλομεν ταπεινῶς ὑπ᾿ ὄψιν της, ὅτι ἀπεναντίας τῶν γενομένων φληναφιῶν ἅπαντες μικροί τε καὶ μεγάλοι ἐσμὲν εὐγνώμονες πρὸς τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διότι ἐξελέξατο καὶ ἀπέστειλεν ἀρχιερέα ἀγαθὸν καὶ χρηστομίμητον, ὅστις ἀπ᾿ ἀρχῆς τῆς ἐλεύσεώς του δὲν ἔπαυσεν ἐκπληρῶν τοσαύτας κοινωφελείας στηρίζων ἠθικῶς καὶ προτρέπων εἰς ἑνότητα τοὺς πάντας καὶ ὡς φιλόστοργος πατὴρ διανέμων ἐν ἰσότητι τὴν τροφὴν τῶν ψυχοσωτηρίων λόγων καὶ τῆς πατρικῆς αὐτοῦ ἀγάπης ἄνευ διακρίσεως, ἐφ᾿ ᾧ χαιρόμενοι καυχώμεθα δικαίως καὶ ἀναπέμποντες τῷ ἐπουρανίῳ Θεῷ ἡμῶν ὅτι καὶ ταύτην τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἄρουραν ἐν ἀρίστῃ καλλιεργείᾳ διακρατεῖ (;).

Ἐν ταπεινότητι τοίνυν ἀναφέροντες τὰ ἀνωτέρω παρακαλοῦμεν θερμῶς τὴν μητέρα ἡμῶν ἐκκλησίαν, ἵνα φυλάττουσα ταῦτα ὡς θώρακα ἀληθείας ἀποκρούῃ τοὺς ἐχθροὺς τῆς καλωσύνης οὐδόλως τὸ οὖς ἐντείνουσα εἰς τὰς τῶν τοιούτων ἐρεσχελίας καὶ οὐδόλως παραδεχομένη ἀνθρώπους κακεντρεχεῖς ***παρρησιαζομένους*** ἐνώπιόν της μετ᾿ ἐγγράφων οὐδεμίαν ἐπιβεβαίωσιν τῆς κοινότητος ἡμῶν ἐχόντων, καθότι οἱ τοιοῦτοι, εἰ καὶ φέρουσι τὴν ἐπωνυμίαν τῆς πατρίδος ἡμῶν, λυποῦσιν ὅμως καιρίως ἡμᾶς ὡς καὶ τὴν ὑπόληψιν αὐτῆς καὶ τὴν γενικότητα προσβάλλοντες διὰ τοιούτων αὐτενεργειῶν καὶ ἀξιοκατακρίτων πράξεων. Ἀξιοῦντες δὲ ἵνα διατηρῇ ἀείποτε ἡμᾶς εἰς τὴν μητρικὴν αὐτῆς εὔνοιαν καὶ χορηγῇ δαψιλεῖς τὰς θεοπειθεῖς εὐχάς της διατελοῦμεν βαθυσεβάστως.

τῇ 4ῃ Μαρτίου 1853 ἐν Φιλιππουπόλει | δοῦλοι ταπεινοὶ

Μιχαὴλ Α. Γκιουμουσγερδάνης	Γ. Χ'' Παύλου
Πέγιος Γεωργίου } ἐπίτροποι	Γ. Α. Κοτζιάσοβιτζ
Ἀθαν. Γεωργίου } τοῦ γένους	Χ'' Γεώργ. Χ'' Ἰωάννου
Ἰωάν. Δημ. Νέμτσογλου	Χ'' Σλάβης Γρηγορίου
Ἰωάν. Παπᾶ Γεωργίου	Ἀθαν. Οὐζούνογλου πρωτομαΐ-[στωρ ἀμπατζήδων
Πασχάλης Παπαδάτης	Βασίλ. Παπαϊωάννου πρωτομαΐ-[στωρ καυταντζήδων
Γ. Κ. Κεντιντένογλου	Σταῦρος Πόντζιου πρωτομαΐ-[στωρ γουναράδων

και ανώνυμοι οι πρωτομαΐστορες των πασμαδζήδων, καζαντζήδων,
κοϊζτζήδων, παπουτσήδων, φιουτσετζήδων, αμπάρηδων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ